

Utvrđivanje rezultata poslovanja u poduzeću "Mikropromet d.o.o."

Oreč, Dominik

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:126709>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-18**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

Dominik Oreč

**UTVRĐIVANJE REZULTATA POSLOVANJA U
PODUZEĆU MIKROPROMET D.O.O.**

Završni rad

Pula, 2019.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

Dominik Oreč

UTVRĐIVANJE REZULTATA POSLOVANJA U PODUZEĆU MIKROPROMET D.O.O.

Završni rad

JMBAG: 0303057843, redoviti student

Studijski smjer: Marketinško upravljanje

Predmet: Poslovno računovodstvo

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Računovodstvo

Mentor: izv. prof. dr. sc. Ticijan Peruško

Pula, rujan 2019.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani, Dominik Oreč kandidat za prvostupnika poslovne ekonomije, smjera Marketinško upravljanje ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

U Puli, 30. rujna 2019.

Student

IZJAVA o korištenju autorskog djela

Ja, Dominik Oreč dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom *Utvrđivanje rezultata poslovanja u poduzeću "Mikropromet d.o.o."* koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 30. rujna 2019.

Potpis

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. Teorijske odrednice prihoda i rashoda	2
2.1. Pojam i vrste prihoda.....	2
2.2.1. Poslovni prihodi.....	2
2.2.2. Prihodi od prodaje proizvoda i robe.....	3
2.2.3. Prihodi od pružanja usluga.....	4
2.2.4. Ostali prihodi	4
2.2.5. Financijski prihodi.....	5
2.2. Pojmovno određenje i vrste rashoda	6
2.2.1. Poslovni rashodi.....	6
2.2.2. Financijski rashodi	6
3. Računovodstveni aspekt prihoda i rashoda	7
3.1. Specifičnosti računovodstvenog praćenja prihoda i rashoda	7
3.2. Primjeri knjiženja prihoda i rashoda	8
3.3. Utvrđivanje i knjiženje financijskog rezultata poslovanja	11
4. Račun dobiti i gubitka – temeljni financijski izvještaj za prikaz uspješnosti poslovanja	15
4.1. Struktura izvještaja o dobiti	15
4.2. Metode sastavljanja izvještaja o dobiti	17
4.2.1. Metoda prirodnih vrsta troškova.....	17
4.2.2. Metoda prodanih učinaka.....	18
5. Utvrđivanje poslovnog rezultata u poduzeću Mikropromet d.o.o.	20
5.1. Općenito o poduzeću Mikropromet d.o.o.	20
5.2. Sažetak temeljnih računovodstvenih politika	20
5.2.1. Odabir i primjena računovodstvenih politika.....	20
5.2.2. Računovodstvene politike u poduzeću Mikropromet d.o.o.....	21
5.3. Godišnja analiza strukture i kretanja prihoda i rashoda	22
5.3.1. Godišnje kretanje prihoda poduzeća Mikropromet d.o.o.....	23
5.3.2. Godišnje kretanje rashoda poduzeća Mikropromet d.o.o.....	24
5.4. Obračun rezultata poslovanja poduzeća Mikropromet d.o.o.	26
6. Zaključak	28
Literatura	

Popis tablica

Popis slika.....

1. UVOD

U ovome završnom radu će se obraditi prihodi i rashodi i postupak utvrđivanja poslovnog rezultata poduzeća. Cilj poslovanja svakog poduzeća je ostvariti dobit na kraju poslovne godine, odnosno višak prihoda nad rashodima. Ostvarivanjem dobiti poduzeće pokazuje uspješnost u obavljanju poslovne aktivnosti. Na kraju svake poslovne godine provodi se obračun poslovanja, zatvaraju poslovne knjige i izrađuju financijska izvješća. Financijska izvješća prikazuju korisnicima i ulagačima „sliku“ financijskog stanja i poslovne uspješnosti poduzeća na tržištu. Glavni financijski izvještaj na kojem će se rad bazirati jest račun dobiti i gubitka koji prikazuje strukturu prihoda i rashoda, te posluje li poduzeće s dobitkom ili gubitkom. Poslovnim aktivnostima poduzeće mijenja stanje imovine, obveza i kapitala poduzeća i to utječe na nastanak prihoda i rashoda.

Tema završnog rada je prikaz utvrđivanja rezultata poslovanja, analiza uspješnosti poslovanja poduzeća te praćenje prihoda i rashoda kroz teorijsku obradu i prikazu na odabranom poduzeću Mikropromet d.o.o.

Cilj ovog rada je prikazati i objasniti što su to prihodi, rashodi, njihove vrste te računovodstvene aspekte i utvrđivanje rezultata poslovanja. Metode koje se koriste prilikom izrade rada su analitička i komparativna.

Rad je koncipiran u pet poglavlja. Nakon uvoda, u drugom poglavlju razrađuje se pojam i podjela prihoda i rashoda za razumijevanje elemenata poslovnog rezultata poduzeća. Treće poglavlje prikazuje prihode i rashode sa računovodstvenog aspekta, prikazujući pravila knjiženja i specifičnosti proizvodne, trgovačke i uslužne djelatnosti. U ovom poglavlju prikazan je postupak knjiženja u obračunu poslovnog rezultata.

Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje ostvarene prihode, rashode i poslovni rezultat ostvaren u poslovnoj godini. Najznačajnije komponente ovog izvještaja sa metodama sastavljanja obuhvaćene su u poglavlju četiri. Posljednje poglavlje usmjereno je na poduzeće Mikropromet d.o.o. analizu prihoda, rashoda i poslovnog rezultata poduzeća kroz dva obračunska razdoblja.

2. Teorijske odrednice prihoda i rashoda

Teorijske odrednice prikazuju klasifikaciju i vrste prihoda i rashoda koje se ostvaruju u poslovanju poduzeća. Kako bi računovodstvo pružalo relevantne računovodstvene informacije, ulazna računovodstvena dokumentacija o nastalim poslovnim promjenama mora biti točna. U sljedećim poglavljima obradit će se definicija, pojam i vrste prihoda i rashoda te specifičnost svake vrste prihoda i rashoda.

2.1. Pojam i vrste prihoda

Odvijanjem poslovnih procesa dolazi do promjena u imovini i izvorima imovine i uslijed tih promjena nastaju prihodi i rashodi. Prema definiciji „prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstva ili smanjenja obveza, što ima kao posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u svezi s uplatama vlasnika. (Žager et. al.,2017:72)

Računovodstveni postupak priznavanja prihoda propisan je u Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja u MRS-u 18 i u Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja u HSFI-u 15. Ostvarivanje prihoda koji imaju za posljedicu povećanje kapitala ili barem očuvanje, temeljni je cilj svakoga trgovačkog društva. Prihodi nastaju prodajom robe, proizvoda, obavljanjem usluga, ustupanja imovine na korištenje drugima, potporama i slično.“ (<http://www.rif.hr/files/Rif-1-2016/assets/downloads/publication.pdf>) [pristupljeno 11.9.2019.]

2.2.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvaruju se iz glavnih poslovnih aktivnosti. Najzastupljeniji prihodi su prihodi od prodaje proizvoda, trgovačke robe i prihodi od obavljanja usluga. (Žager et. al., 2017:72) Razlog tome je što se poduzeća osnivaju sa ciljem realizacije prodaje proizvoda, roba i usluga, a ostali prihodi nastaju u procesu poslovanja i za obavljanje glavne djelatnosti poduzeća.

Priznavanje poslovnih prihoda u računovodstvu temelji se na sljedećim uvjetima:

- poslovni subjekt je prenio na kupca značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom odnosno robom,
- poslovni subjekt nije zadržao stalno sudjelovanje u upravljanju do stupnja koji se povezuje sa vlasništvom,
- iznos prihoda može se izmjeriti u novčanim jedinicama,
- vjerojatnost pritjecanja ekonomskih koristi u poslovni subjekt,
- troškovi koji će nastati ili su nastali iz provedene transakcije mogu se pouzdano izmjeriti.

S obzirom da glavnina poslovnih prihoda dolazi iz ostvarene prodaje, u računovodstvenom procesu evidentiranja nastalih poslovnih događaja razgraničava se vrsta prihoda po tome da li proizlaze iz prodaje proizvoda, robe ili usluga, koriste se zasebna konta što menadžerima omogućuje analizu prihoda u odnosu na postavljene planove.

2.2.2 Prihodi od prodaje proizvoda i robe

Prihodi od prodaje proizvoda i robe priznaju se kada su na kupca preneseni značajni rizici i koristi od vlasništva, a mjere se po fer vrijednosti, tj. prema iznosu iskazanom na računu koji je dogovoren s kupcem, bez zaračunatog poreza na dodanu vrijednost. (<https://www.teb.hr/media/17270/26-stahan-slovinac-rdg.pdf>)[pristupljeno 11.9.2019.]

Prihodima od prodaje se temeljem Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja smatraju se :

- prihodi od prodaje proizvoda,
- prihodi od pružanja usluga,
- korištenja imovine subjekta od strane drugih, a čime se zarađuju, kamate, tantijemi i dividende.

MRS 18 propisuje da se u proizvode uključuju proizvodi koje je subjekt proizveo radi prodaje i roba kupljena za ponovnu prodaju, kao što je trgovačka roba koju je kupio trgovac ili zemljište i drugu nekretninu držane radi preprodaje.

2.2.3. Prihodi od pružanja usluga

Prihodi od pružanja usluga priznaju se u razdoblju u kojem su usluge obavljene. Ako se ishod transakcije koja uključuje pružanje usluga može pouzdano procijeniti prihodi se priznaju prema stupnju dovršenosti transakcije na datum izvršenja. Poslovni subjekti koji pružaju usluge svojim kupcima ispostavljaju račune u kojima se prikazuju sve bitne stavke koje su obuhvaćene pružanjem usluga, a potrebne su za računovodstvenu evidenciju u priznavanju prihoda. Temeljem toga poduzeće će za potrebe evidencije nastalih poslovnih događaja, koje se vrši bezgotovinskom naplatom, izdati račun kupcima. Ukoliko se naplata usluge obavlja gotovinskim putem, dokument za knjiženje bit će izvještaj blagajne o naplati usluga u gotovini, uključujući čekove građana i kartice.

2.2.4. Ostali prihodi

Pored navedenih postoje i prihodi koji se ne pojavljuju redovito. Najčešće su to prihodi od prodaje dugotrajne imovine, prodaje sirovina, inventurnih viškova, otpisa obveza i slično. Način njihove klasifikacije se u pojedinim zemljama razlikuje. U nekim regulativama ovi se prihodi prikazuju u kategoriji tzv. neuobičajenih odnosno izvanrednih prihoda, dok se u drugima svrstavaju u ostale poslovne prihode.

Ostalim приходima smatraju se prihodi koji nisu iz osnovne djelatnosti društva. Iako MRS 18 posebno ne navodi koji su to ostali prihodi, zahtjev računa dobiti i gubitka traži njihovo iskazivanje. Kao primjer ostalih poslovnih prihoda mogu se navesti:

- prihodi od donacija, subvencija, dotacija, potpora i poticaja (poljoprivreda, zapošljavanje i drugo),
- prihodi od zakupnina i najamnina,
- prihodi od ukidanja kratkoročnih i dugoročnih rezerviranja,

- ostali prihodi od prodaje proizvoda i usluga (primjerice, prodaja proizvoda ili usluga koja nije iz asortimana poduzetnika, a stečena je po osnovi obračunskih plaćanja),
- prihodi od naknada za skupljanje ambalažnog otpada,
- nerealizirani prihodi od promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine,
- nerealizirani prihodi od povećanja neto utržive vrijednosti zaliha (do iznosa prethodno iskazanih vrijednosnih usklađenja),
- nerealizirani prihodi od povećanja vrijednosti dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine do visine prethodno iskazanih rashoda od vrijednosnog usklađenja,
- nerealizirani prihodi od povećanja fer vrijednosti dugotrajne imovine namijenjene prodaji do visine prethodno priznatog rashoda, (<http://www.rif.hr/files/Rif-1-2016/assets/downloads/publication.pdf>)[pristupljeno 11.9.2019.]

2.2.5. Financijski prihodi

Financijski prihodi javljaju se kao posljedica ulaganja u financijsku imovinu. Oni su rezultat ulaganja viška raspoloživih novčanih sredstava. Višak novca poduzeće može uložiti u dionice ili obveznice ili može jednostavno posuditi novac onome kome je trenutno potreban. U svakom slučaju stječe pravo na određenu naknadu kao što su dividenda ili kamate. Takvi oblici naknada predstavljaju financijski prihod. Pored tih naknada u financijske prihode ulaze i pozitivne tečajne razlike. (Žager et. alt, 2017:74)

2.2. Pojmovno određenje i vrste rashoda

Rashodi čine negativnu komponentu rezultata poslovanja. Nastaju kao posljedica trošenja odnosno smanjenja imovine ili povećanja obveza. Nasuprot prihodima, oni utječu na smanjenje kapitala. (Žager, 2017:74) Prema definiciji rashodi su smanjenja ekonomskih koristi u obračunskom razdoblju, u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine ili stvaranja obveza, što za posljedicu ima smanjenje kapitala, osim onog u svezi s raspodjelom sudionicima u kapitalu. Rashodi se, poput prihoda, dijele na poslovne i financijske rashode. (<https://www.teb.hr/media/17270/26-stahan-slovinac-rdg.pdf>) [pristupljeno 11.9.2019.]

2.2.1. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi nastaju kao posljedica obavljanja glavne djelatnosti poduzeća. Pojavljuju se redovito, a čine ih troškovi sadržani u prodanim proizvodima te ostali troškovi poslovanja (plaće, amortizacija, režije itd.). Struktura poslovnih rashoda ovisi o vrsti djelatnosti kojom se poduzeće bavi i o metodi obračuna troškova. (Žager et. alt, 2017:76)

2.2.2. Financijski rashodi

U okviru financijskih rashoda kod poduzetnika najčešće se javljaju kamate koje poduzetnici plaćaju kao naknadu za korištenje tuđih financijskih sredstava, a najčešće ih posuđuju od banaka i drugih financijskih institucija, drugih poduzetnika ili fizičkih osoba. U financijske rashode svrstavaju se i realizirani gubici od prodaje financijske imovine, kao i nerealizirani gubici od financijske imovine čija se promjena fer vrijednosti priznaje u računu dobiti i gubitka. Često se kao financijski rashodi javljaju troškovi financijskog najma, te diskonti pri prodaji mjenica i potraživanja od kupaca. (<http://www.rif.hr/files/Rif-1-2016/assets/downloads/publication.pdf>) [pristupljeno 11.9.2019.]

3. Računovodstveni aspekt prihoda i rashoda

Prihodi i rashodi nastaju kao posljedica promjena na pozicijama imovine i izvora imovine, i to u onom dijelu koji kao krajnji učinak ima utjecaj na financijski rezultat odnosno glavicu ili kapital poduzeća. (Gulin et.al., 2006:134). Shodno tome postoje pravila evidentiranja na kontima prihoda i rashoda. Temeljno je pravilo da se povećanje prihoda prikazuje na potražnoj strani konta, a rashoda na dugovnoj strani konta što je u skladu sa definicijama nastanka prihoda i rashoda.

3.1. Specifičnosti računovodstvenog praćenja prihoda i rashoda

Prihodi i rashodi se u računovodstvenoj evidenciji vode kao parovi računa koji se međusobno sučeljavaju kako bi se utvrdio poslovni rezultat na kraju izvještajnog razdoblja. Iz tog razloga potrebno je u glavnoj knjizi poslovnog subjekta otvoriti konta koja će strukturirano prikazati sve pozicije prihoda i rashoda, te tako menadžerima poduzeća pružiti informacije za kvalitetno upravljanje.

Pri raščlanjivanju rashoda u svim djelatnostima uvažava se načelo da se struktura rashoda u pravilu prilagođava strukturi prihoda (Gulin et.al.,2006:352). Sukladno tom načelu prihodi i rashodi prikazani su prema djelatnostima u nastavku.

Tablica 1.

Prikaz prihoda i rashoda po djelatnostima

Proizvodne djelatnosti

Rashodi	Prihodi
Troškovi proizvoda za prodanu količinu proizvoda + Troškovi razdoblja	Prihodi od prodaje proizvoda

Djelatnost trgovine

Rashodi	Prihodi
Troškovi proizvoda za prodanu količinu robe +	Prihodi od prodaje robe

Troškovi trgovine	
-------------------	--

Uslužne djelatnosti

Rashodi	Prihodi
Troškovi obavljanja usluga	Prihodi od obavljenih usluga

Izvor: Izrada autora na temelju podataka preuzetih iz Gulin, D. i sur., *Računovodstvo*, 2010.

Računovodstvo poslovnih subjekata prikazuju rashode i prihode u navedenim skupinama, te menadžmentu pružaju potrebne informacije za analizu uspješnosti poslovanja.

3.2. Primjeri knjiženja prihoda i rashoda

U nastavku rada biti će prikazani primjeri nastanka i knjiženja prihoda i rashoda u poduzeću koje se bavi trgovačkom djelatnošću.

Prvi primjer prikazuje evidentiranje promjena kod poduzeća koje se bave trgovačkom djelatnošću i ostvaruje dobit, odnosno višak prihoda nad rashodima. Na početku razdoblja (01.01.201x.) na stanju ima 100 komada trgovačke robe u vrijednosti 50.000 kuna. Dana 10.01.201x. prodano je kupcu 30 komada trgovačke robe te je ispostavljen račun na iznos od 20.000 kuna. (Dečman, 2016:86)

Slika 1. Nastanak prihoda i rashoda u poduzeću trgovačke djelatnosti

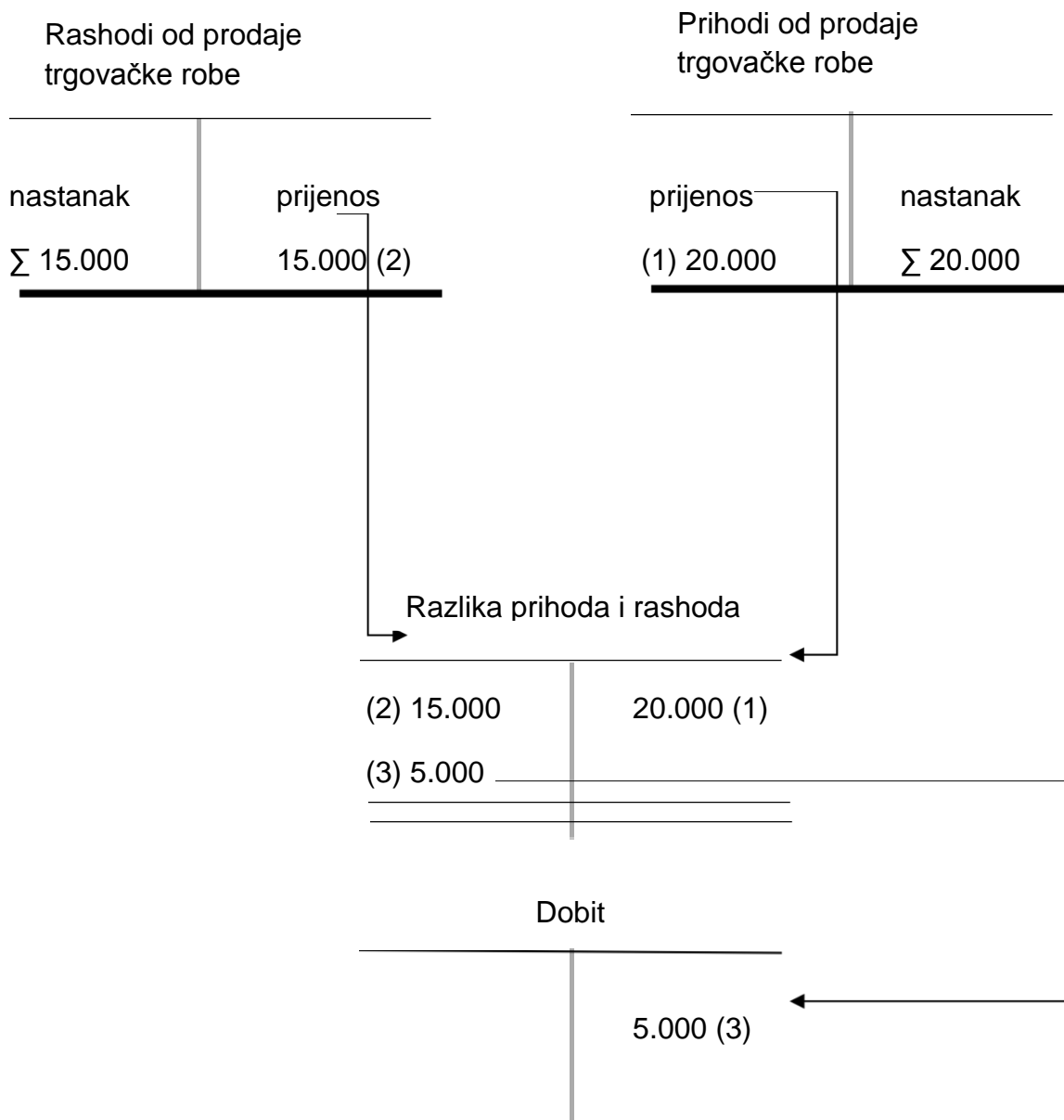
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">Potraživanja od kupaca</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">(1) 20.000</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </table>	Potraživanja od kupaca		(1) 20.000		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">Prihod od prodaje trgovačke robe</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px; text-align: right;">20.000 (1)</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </table>	Prihod od prodaje trgovačke robe		20.000 (1)	
Potraživanja od kupaca									
(1) 20.000									
Prihod od prodaje trgovačke robe									
20.000 (1)									
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">Zalihe trgovačke robe</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">S ° 50.000</td> <td style="padding: 5px; text-align: right;">15.000 (2)</td> </tr> </table>	Zalihe trgovačke robe		S ° 50.000	15.000 (2)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">Trošak nabave prodane robe</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px; text-align: right;">(2) 15.00</td> <td style="padding: 5px;"></td> </tr> </table>	Trošak nabave prodane robe		(2) 15.00	
Zalihe trgovačke robe									
S ° 50.000	15.000 (2)								
Trošak nabave prodane robe									
(2) 15.00									

Izvor: preuzeto iz knjige N. Dečman, *Računovodstvo I.*, 2016, str 86.

Slika 1. prikazuje knjiženje prihoda i rashoda prilikom prodaje trgovačke robe. Kupcu je prodano 30 komada te mu je ispostavljen račun od 20.000 kuna i dolazi do nastanka potraživanja od kupaca i prihoda od prodaje uslijed prodane trgovačke robe. S obzirom da je kupcu prodano 30 komada robe po komadnoj vrijednosti od 500 kuna, evidentirano je smanjenje zaliha robe za 15.000 kuna, te nastanak rashoda na dugovnu stranu konta troškovi nabave prodane robe.

Uzimajući hipotetičku pretpostavku da je poduzeće u svom poslovanju imalo samo predmetnu transakciju, prikazati ćemo utvrđivanje rezultata poslovanja na slici 2.

Slika 2. Primjer dobiti poduzeća

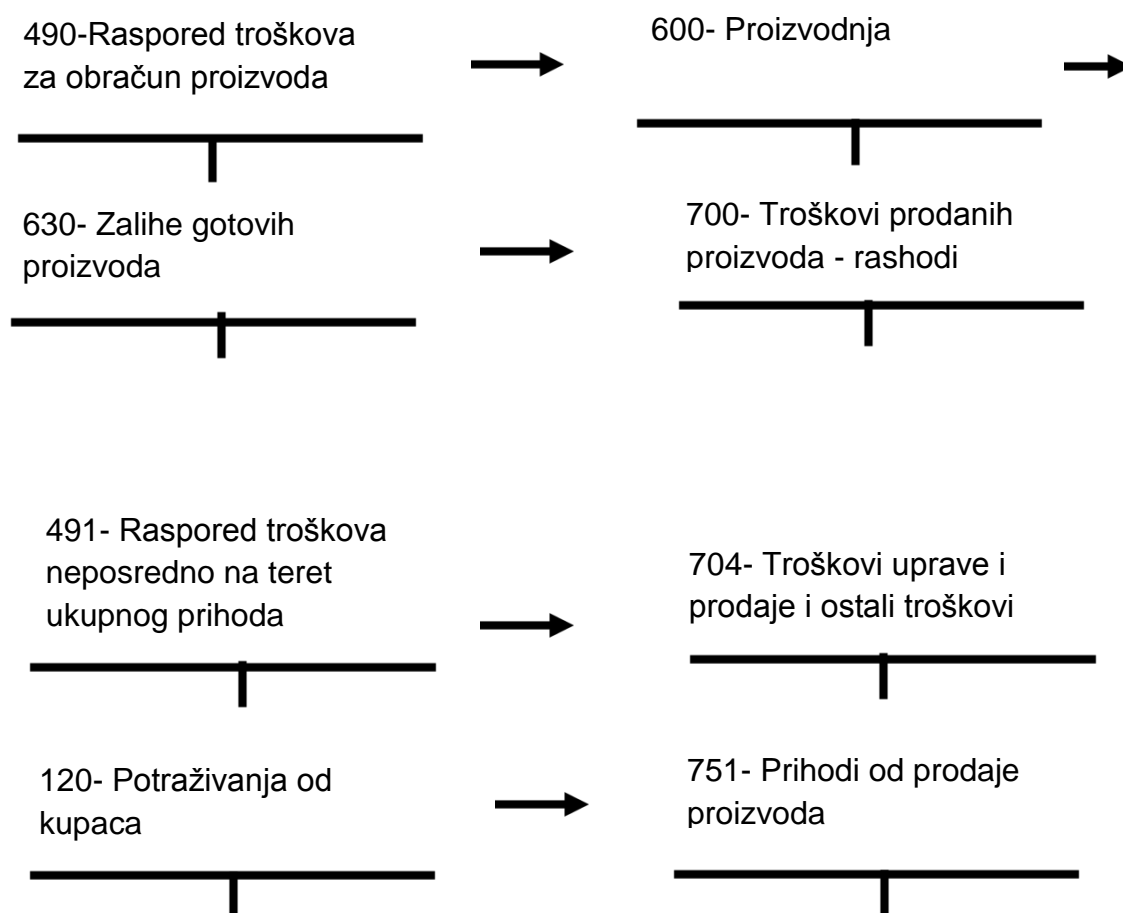
Izvor: N. Dečman, *Računovodstvo I.* 2016, str.87

Slika 3. prikazuje situaciju u kojoj je poduzeće ostvarilo gubitak. Naime sam koncept je isti, ali se na kontu razlike prihoda i rashoda ostvareni gubitak knjiži na potražnoj strani dok na protukontu gubitka evidentira na dugovnoj strani konta.

3.3. Utvrđivanje i knjiženje financijskog rezultata poslovanja

Rashodi i prihodi kao elementi mjerenja uspješnosti poslovanja utvrđuju se i iskazuju kontinuirano u tijeku godine u knjigovodstvu na kontima rashoda i na kontima prihoda na temelju dokumenata o nastanku poslovnih događaja kojih je posljedica nastanak rashoda i prihoda

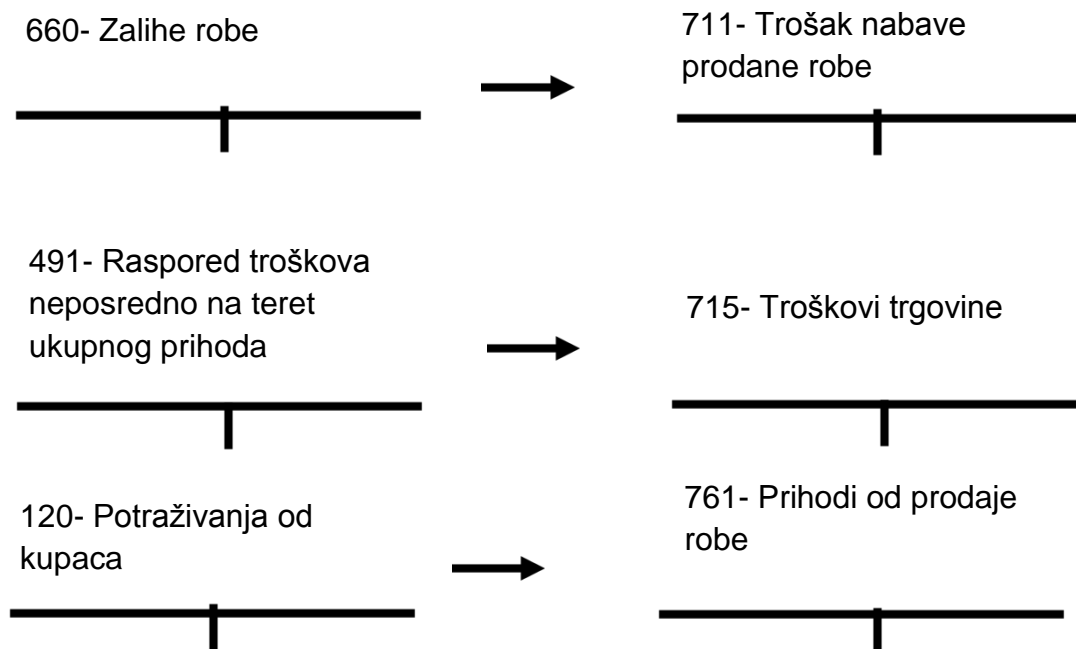
Slika 5. *Obračun rezultata proizvodnog poduzeća*

Izvor: Izrada autora na temelju podataka preuzetih iz prezentacija E- učenja. Dostupno na: [http://e-ucenje.oet.unipu.hr/file.php/401/RAZRED_8 -
_Obracun_rezultata_poslovanja_2017.pdf](http://e-ucenje.oet.unipu.hr/file.php/401/RAZRED_8_-_Obracun_rezultata_poslovanja_2017.pdf) [pristupljeno 24.9.2019.]

Slika 5. prikazuje proces obračuna rezultata proizvodnog procesa u proizvodnom poduzeću gdje u razredu 4 dolazi do rasporeda troškova proizvodnje, zatim se u razredu 6 kontnog plana evidentira proizvodnja i zalihe gotovih proizvoda. Prodajom gotovih proizvoda kupcima nastaje prihod od prodaje proizvoda i potraživanje od kupaca za prodane proizvode, a sa konta zaliha gotovih proizvoda vrši se knjiženje na konto rashoda odnosno troškova proizvodnje prodanih proizvoda.

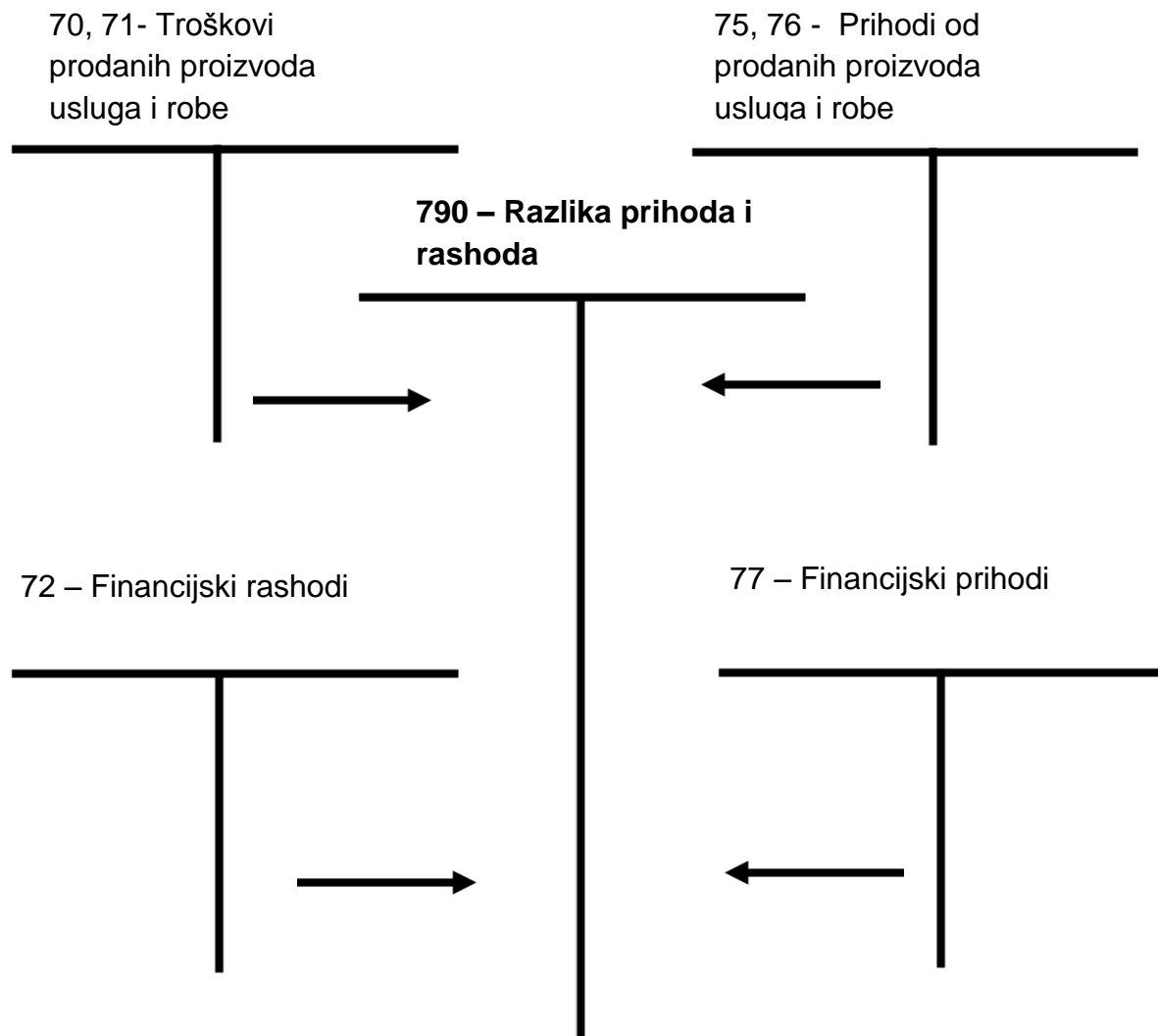
Slika 6. Obračun rezultata poduzeća djelatnosti trgovina

Izvor: Izrada autora na temelju podataka preuzetih iz prezentacija E- učenja. Dostupno na: http://e-ucenje.oet.unipu.hr/file.php/401/RAZRED_8_-_Obracun_rezultata_poslovanja_2017.pdf [pristupljeno 24.9.2019.]

Slika 6. prikazuje da u djelatnosti trgovine nema procesa proizvodnje te se roba nabavlja i knjiži na zalihama robe. Kada se roba proda kupcu dolazi do nastanka prihoda od prodaje robe i potraživanja od kupaca. Konto zaliha robe zatvara se sa vrijednošću nabavljene robe i evidentira se na kontima rashoda kao trošak nabave prodane robe.

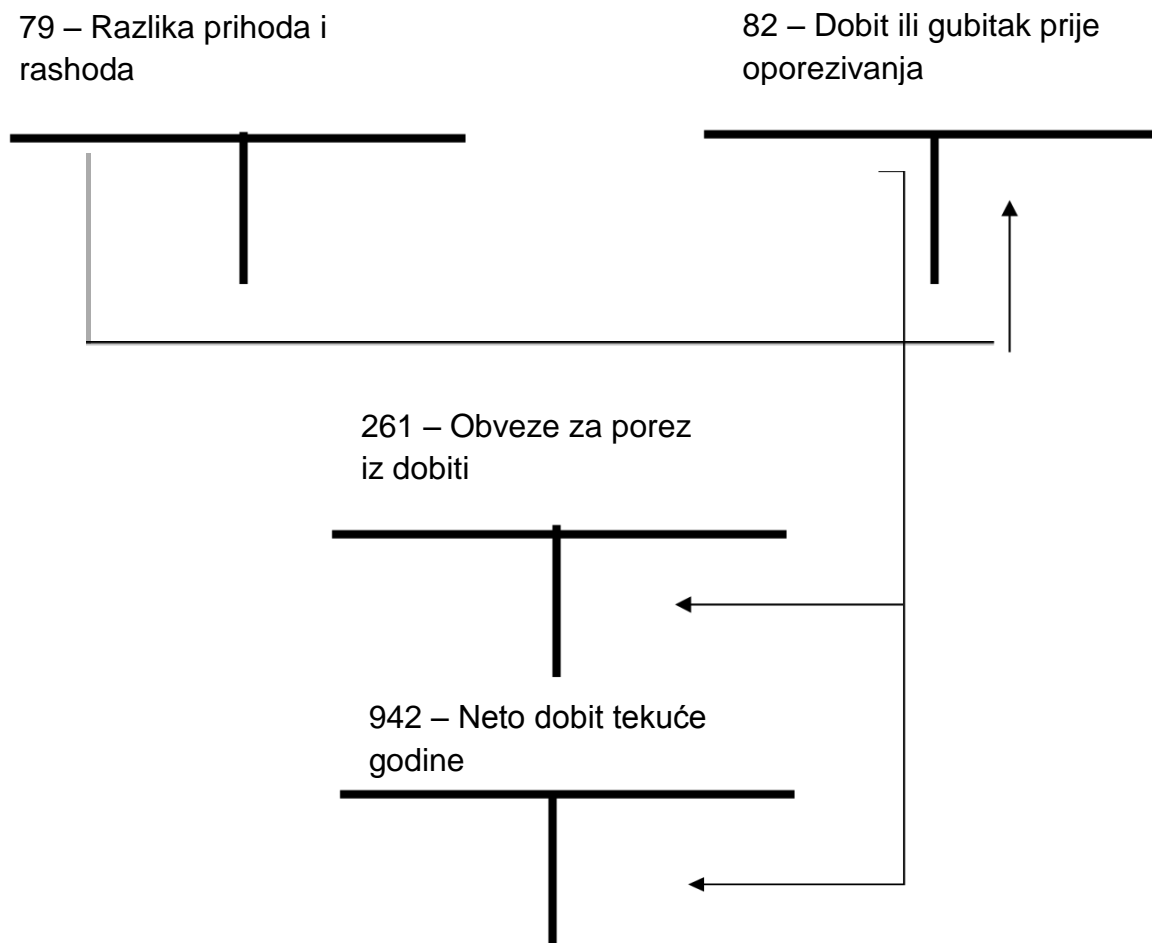
Slika 7. Obračun prihoda i rashoda

Izvor: Izrada autora na temelju podataka preuzetih iz prezentacija E- učenja. Dostupno na: [http://e-ucenje.oet.unipu.hr/file.php/401/RAZRED_8 - _Obracun_rezultata_poslovanja_2017.pdf](http://e-ucenje.oet.unipu.hr/file.php/401/RAZRED_8_-_Obracun_rezultata_poslovanja_2017.pdf)[pristupljeno 24.9.2019.]

Slika 7. shematski prikazuje knjiženje poslovnih i financijskih prihoda i rashoda na kontu 790 iz kojeg slijedi konačni obračun i utvrđivanje dobiti ili gubitka razdoblja. Svrha i uloga konta 790 je sabiranje svih prihoda i rashoda poduzeća, sučeljavanje prihoda i rashoda i utvrđivanje bruto dobiti ili gubitka za prijenos na konto iz skupine 82 – Dobit ili gubitak prije oporezivanja .

Slika 8. Utvrđivanje i iskazivanje računovodstvenog rezultata poslovanja

Izvor: http://eucenje.oet.unipu.hr/file.php/401/RAZRED_8_Obracun_rezultata_poslovanja_2017.pdf [pristupljeno 24.9.2019.]

Slika 8. shematski prikazuje knjiženje rezultata poslovanja poduzeća. Ukoliko je poduzeće ostvarilo dobit u skupini konta 82 koristi se konto 820 putem kojeg se evidentira dobit prije oporezivanja. Na ostvarenu dobit poduzeće će platiti porez na dobit koju zakonski propisuje država. Ovisno o ostvarenim godišnjim ukupnim prihodima poduzeće će obračunati porez na dobit od 12% ili 18%, a obveza za porez na dobit evidentirat će se u kratkoročnim obvezama za porez na dobit u razredu 2 kontnoga plana. Preostali iznos dobiti, nakon odbitka poreza na dobit, predstavlja stavku neto dobiti koje se evidentira na kontu 942- Neto dobit tekuće godine.

Ukoliko poduzeće ostvari gubitak u poslovnoj godini tada će se ostvareni gubitak evidentirati na potražnoj strani konta 790 i na dugovnoj strani konta 821 koji se koristi za prijenos gubitka tekuće godine. Nadalje, gubitak se prenosi sa konta 821 na dugovnu stranu konta 943-Gubitak tekuće godine.

4. Račun dobiti i gubitka – temeljni financijski izvještaj za prikaz uspješnosti poslovanja

Račun dobiti i gubitka ili izvještaj o dobiti temeljni je financijski izvještaj koji pruža informacije o uspješnosti poslovnog subjekta. Račun dobiti i gubitka sadržava odnosno obuhvaća prihode, rashode, dobit ili gubitak ostvaren tijekom obračunskog razdoblja. Prihodi, rashodi, dobit i gubitak formiraju se po načelu nastanka događaja, dakle po obračunskoj, a ne po novčanoj osnovi.

4.1. Struktura izvještaja o dobiti

Osnovni elementi koji se koriste prilikom sastavljanja računa dobiti i gubitka su prihodi i rashodi, a njihova razlika predstavlja dobit ili gubitak. Može se reći da je račun dobiti i gubitka financijski izvještaj koji prikazuje koliko je ostvareno prihoda i rashoda u određenom vremenskom razdoblju te sa kojim je poslovnim rezultatom završilo obračunsko razdoblje. Najduže obračunsko razdoblje, a ujedno i zakonska obveza, za koje se sastavlja račun dobiti i gubitka je poslovno godina koja vremenski odgovara kalendarskoj godini. Račun dobiti i gubitka može se sastavljati za ispod godišnja razdoblja za eksterne korisnike, a za potrebe menadžmenta u vremenskim razdobljima koje zahtijeva proces odlučivanja.

Račun dobiti i gubitka može se iskazati u obliku jednostranog ili dvostranog računa, ali se zbog veće iskazne moći obično u svijetu koristi jednostrani račun. Takav oblik omogućuje segmentiranje prihoda i rashoda, odnosno iskazivanje rezultata prema vrstama aktivnosti (Žager et al., 2008: 77). Formalni izgled računa dobiti i gubitka za Republiku Hrvatsku propisan je od strane Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja kojim se propisuju pozicije i struktura računa dobiti i gubitka poduzeća.

Tablica 2.

Račun dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA za razdoblje 01.01.-31-12.20xx
POSLOVNI PRIHODI
Prihodi od prodaje
Ostali poslovni prihodi
POSLOVNI RASHODI
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda
Materijalni troškovi
Troškovi osoblja
Amortizacija
Ostali troškovi
Vrijednosno usklađivanje
Rezerviranja
Ostali poslovni rashodi
FINANCIJSKI PRIHODI
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama
Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa
Nerealizirani dobitci (prihodi)
Ostali financijski prihodi
FINANCIJSKI RASHODI
Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim društvima
Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s nepovezanim društvima i drugim osobama
Nerealizirani gubitci (rashodi) financijske imovine
Ostali financijski rashodi
UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA
UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA
UKUPNI PRIHODI
UKUPNI RASHODI
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA
GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
POREZ NA DOBIT
DOBIT RAZDOBLJA
GUBITAK RAZDOBLJA

Izvor: Izrada autora na temelju podataka preuzetih iz časopisa Računovodstvo i financije. Pristupljeno 16.09.2019. na mrežnoj stranici : <http://www.rif.hr/files/Rif-1-2016/assets/downloads/publication.pdf>

Tablica 2. pruža nam uvid u strukturu računa dobiti i gubitka sa glavnim pozicijama prihoda i rashoda. Pozicija ukupnih prihoda poduzeća zbroj je svih prihoda ostvarenih u

poslovnoj godini klasificiranih u poslovne i financijske prihode, a pozicija ukupnih rashoda obuhvaća sve poslovne i financijske rashode poslovne godine. Sučeljavanjem prihoda i rashoda utvrđuje se poslovni rezultat koji se iskazuje na pozicijama dobiti ili gubitka.

4.2. Metode sastavljanja izvještaja o dobiti

Postoje dvije metode za sastavljanje računa dobiti i gubitka. Temeljena razlika između obje metode je raščlanjivanje rashoda u računu dobiti i gubitka. Metoda prirodnih vrsta rashoda raščlanjuje rashode, kao što sam naziv sugerira, prema prirodnim vrstama. Druga metoda naziva se metoda prodanih učinaka gdje se raščlanjivanje rashoda vrši prema funkciji.

4.2.1. Metoda prirodnih vrsta troškova

Ova metoda također je poznata kao metoda ukupnih troškova i jednostavna je za primjenu u malim i srednjim društvima gdje nema potrebe za raščlanjivanjem rashoda po funkcionalnoj klasifikaciji.

Tablica 3.

Prikaz primjera računa dobiti i gubitka po metodi klasifikacije po vrstama rashoda

POZICIJE	Tekuća godina	Prethodna godina
Prihod od prodaje	X	X
Ostali prihodi	X	X
Promjena vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	(X)	X
Utrošene sirovine i materijal	(X)	(X)
Troškovi osoblja	(X)	(X)
Amortizacija	(X)	(X)
Umanjenje nekretnina, postrojenja i opreme	(X)	(X)
Ostali rashodi	(X)	(X)
Troškovi financiranja	(X)	(X)
Udio u dobiti pridruženih društava	X	X
Dobit prije poreza	X	X
Porez na dobit	(X)	(X)

Dobit razdoblja	X	X
-----------------	---	---

Izvor: Gulin, D. i sur. *Računovodstvo*, str. 71, 2006.

Po metodi prirodnih vrsta rashoda, rashodi se prikazuju u izvještaju o dobiti prema njihovim vrstama. Ova metoda jednostavnija je za primjenu jer ne zahtjeva praćenje rashoda prema funkcijama rashoda. Prema ovoj metodi prihodima se sučeljavaju rashodi nastali vezano na ostvarenje tih prihoda. Visina rashoda utvrđuje se na način da se prirodne vrste troškova svode na poziciju rashoda razdoblja korekcijom uz pomoć pozicije promjene vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku u poduzećima proizvodne djelatnosti. Promjena vrijednosti zaliha može značiti povećanje ili smanjenje od zaliha na početku razdoblja, dobivena razlika dodaje se troškovima za utvrđivanje rashoda razdoblja, ako su pak zalihe na kraju razdoblja veće nego na početku razdoblja, razlika se oduzima od troškova za utvrđivanje rashoda razdoblja. Za potrebe izrade izvještaja po ovoj metodi nužno je razlikovanje troškova proizvoda i troškova razdoblja sukladno MRS 2 i HSFI 10 Zalihe.“(Gulin, Žager (2010:79)

4.2.2. Metoda prirodnih učinaka

Razlika u odnosu na prethodnu metodu je u tome što se rashodi ne prikazuju po prirodnim vrstama, nego prema svojoj funkciji i to kao: troškovi prodanih proizvoda, rashodi prodaje i administracije. Troškovi prodanih proizvoda sadržavaju troškove proizvodnje sadržane u prodanim proizvodima. Rashodi prodaje sadržavaju troškove koji se javljaju u svezi sa prodajom učinaka. Ti troškovi imaju obilježje rashoda u razdoblju koji su nastali i sučeljavaju se sa prihodima razdoblja.

Rashodi administracije jesu troškovi koji s nastankom dobivaju obilježje rashoda i sučeljavaju se s prihodima obračunskog razdoblja. Tu spadaju troškovi menedžmenta, pravnih, kadrovskih, računovodstvenih i financijskih poslova koji se ne raspoređuju u troškove proizvodnje, vrijednost zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku (Gulin et. alt., 2006: 74)

Tablica 4.

Prikaz računa dobiti i gubitka po metodi klasifikacije po funkcijama rashoda

POZICIJE	Tekuća godina	Prethodna godina
Prihod od prodaje	X	X
Troškovi prodanih proizvoda	(X)	(X)
Bruto dobit	X	X
Ostali prihodi	X	X
Troškovi distribucije	(X)	(X)
Rashodi administracije	(X)	(X)
Ostali rashodi	(X)	(X)
Troškovi financiranja	(X)	(X)
Udio u dobiti pridruženih društava	X	X
Dobit prije poreza	X	X
Porez na dobit	(X)	(X)
Dobit razdoblja	X	X

Izvor: Gulin, D. i sur., Računovodstvo, str 73., 2006.

Trgovačko društvo koje izrađuje račun dobiti i gubitka prema ovoj metodi objavit će dodatne informacije o vrstama rashoda u bilješkama uz financijske izvještaje kako bi korisnicima financijskih izvještaja pružilo potpunu informaciju o strukturi rashoda. Sučeljavanjem prihoda i rashoda klasificiranih po jednoj ili drugoj metodi utvrđuje se poslovni rezultat razdoblja. To može biti dobitak ili gubitak. Struktura i sadržaj računa dobiti i gubitka rezultat su usklađivanja zahtijeva za objavljivanje financijskih izvještaja utvrđenih računovodstvenim standardima i regulativom Europske unije što znači da predstavljaju kompromisno rješenje između djelomično različitih zahtjeva izvještavanja. Račun dobiti i gubitka uz ostale temeljne financijske izvještaje sačinjava set financijskih izvještaja za javnu objavu. (Gulin et al.,2010:81)

5. Utvrđivanje poslovnog rezultata u poduzeću Mikropromet d.o.o.

Završno poglavlje ovog rada odnosit se na utvrđivanje poslovnog rezultata odabranog poduzeća Mikropromet d.o.o.. Prikazati ćemo kojom se djelatnosti bavi poduzeće od kada djeluje na tržištu, kojim se računovodstvenim politikama vodi te kakva je godišnja struktura prihoda i rashoda u poduzeću.

5.1. Općenito o poduzeću Mikropromet d.o.o.

Poduzeće Mikropromet d.o.o. osnovano je 1995. godine u Slavonskom Brodu. Glavna djelatnost poduzeća je prodaja i uvoz keramičkih pločica, porculana, sanitarne opreme, kupaonskih ormara i drugih popratnih materijala. Uspješno posluju već preko 20 godina. Prodajni i skladišni objekti poduzeća protežu se na preko 6000 metara kvadratnih i cijeli prodajni asortiman je odmah dostupan kupcima. Kroz godine poslovanja pokazalo se kako poduzeće pruža kvalitetnu uslugu što govori konstantno povećanje broja korisnika proizvoda i usluga. Uz široku ponudu keramike i sanitarije poduzeće nudi i dodatne materijale poput ljepila, masa za fugiranje, silikona, hidroizolacije itd. potrebnih za obnovu prostora u kojima se nalaze keramički materijali.

5.2. Sažetak temeljnih računovodstvenih politika

Prema definiciji HSFI-a 3, računovodstvene politike su posebna načela, osnove, dogovori, praksa i pravila koje primjenjuje poduzetnik pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja.

5.2.1. Odabir i primjena računovodstvenih politika

Prilikom odabira računovodstvenih politika poduzetnik je dužan primijeniti odredbe računovodstvenih standarda kada oni propisuju određenu politiku ili odabrati neku od standardom definiranih alternativnih politika. Prema točki 18. HSFI-a 3 kada ne postoji Hrvatski standard financijskog izvještavanja primjenljiv na transakciju i druge događaje, menadžment će razmotriti primjenljivost sljedećih izvora:

1. zahtjeve i upute u Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja koji obrađuju slična ili povezana pitanja
2. definicije, kriterije priznavanja i koncepte mjerenja imovine, obveza, kapitala, prihoda, rashoda i rezultata poslovanja iz Okvira Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja
3. zahtjeve i upute sadržane u Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i
4. svu drugu stručnu literaturu i dobru praksu drugih subjekata ako je u skladu s prethodnim točkama.“ (http://www.rif.hr/Uploads/Casopisi/RIF_PDF_2018_02/38-42.pdf) [pristupljeno 3.9.2019.]

Jednom odabrane, računovodstvene politike moguće je mijenjati jedino ako promjena:

- predstavlja zahtjev nekog od standarda ili tumačenja i
- rezultira financijskim izvještajima koji pružaju pouzdanije i značajnije informacije.

Promjenom računovodstvenih politika ne smatra se:

- primjena računovodstvene politike za transakcije, druge događaje ili uvjete koja se u bitnome razlikuje od prije nastalih i
- primjena nove računovodstvene politike za transakcije, druge događaje ili uvjete koje se prije nisu dogodile ili su bile beznačajne“

(http://www.rif.hr/Uploads/Casopisi/RIF_PDF_2018_02/38-42.pdf) [pristupljeno 3.9.2019.]

5.2.2. Računovodstvene politike primijenjene u poduzeću Mikropromet d.o.o.

Financijski izvještaji društva Mikropromet d.o.o. za 2018. godinu sastavljeni su sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja. U odnosu na prethodno razdoblje nisu mijenjane značajne računovodstvene politike.

Dugotrajna materijalna imovina u poduzeću obuhvaća sredstva koje društvo koristi u proizvodnji proizvoda, isporuci roba i usluga te u administrativne svrhe i čiji je procijenjeni korisni vijek upotrebe duži od godinu dana. Početno se iskazuje u bilanci po trošku nabave koji uz neto kupovinu cijenu obuhvaća sve ovisne troškove do stavljanja sredstva u

upotrebu. Nakon početnog priznavanja dugotrajna imovina se iskazuje po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i gubitke od umanjenja sukladno HSFI 6.

Zalihe se iskazuje po trošku ili neto vrijednosti koja se može realizirati, ovisno o tome koja je niža, u skladu s HSFI 10. Obračun utroška zaliha provodi se primjenom metode FIFO.

Potraživanja se u poduzeću iskazuju po nominalnoj vrijednosti uvećanoj za kamate sukladno sklopljenom ugovoru. Smanjenje vrijednosti potraživanja provodi se u razdoblju spoznaje o nemogućnosti naplate djela ili cijelog potraživanja od dužnika. Procjena realnosti pojedinih potraživanja, u smislu mogućnosti njihove naplate provodi se uvijek kada potraživanje nije naplaćeno u ugovorenom roku, a najkasnije na datum bilance.

Obveze poduzeće iskazuje po nominalnoj vrijednosti uvećanoj za kamate prema zaključenom ugovoru i razvrstavaju na kratkoročne i dugoročne.

Prihodi u poduzeću nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza. Priznaju se u skladu s HSFI 15.

Rashodi nastaju kao posljedica smanjenja imovina ili povećanja obveza. Sučeljavaju se s odnosnim prihodima koji proistječu iz istih transakcija i drugih događaja. Priznaju se u skladu s HSFI 16. „

[\(Downloads/Biljeske_uz_financijske_izvjestaje_2018_MB01105558%20\(1\).pdf\)](#)[pristupljeno 11.9.2019.]

5.3. Godišnja analiza strukture i kretanja prihoda i rashoda

Nastavno u radu prikazat će se struktura prihoda i rashoda u poduzeću Mikropromet d.o.o. Prihodi i rashodi u poduzeću dijele se na poslovne i financijske te će se naknadno u poglavlju objasniti koliki udio čine poslovni i financijski prihodi i rashodi u ukupnim prihodima i rashodima.

5.3.1. Godišnje kretanje prihoda

Strukturu prihoda ostvarenih u 2017. i 2018. godini prikazani su u tablici 5.

Tablica 5.

Prikaz ostvarenih prihoda u razdoblju 2017. i 2018. godine

OPIS	2017.	Udio u %	2018.	Udio u %
	IZNOS		IZNOS	
POSLOVNI PRIHODI	5.685.128	99,8	5.169.378	99,8
FINANCIJSKI PRIHODI	8.354	0,2	12.302	0,2
UKUPNI PRIHODI	5.693.482	100	5.181.680	100

Izvor: Izrada autora na temelju preuzetih podataka sa službenih stranica FINA Javna objava. Pristupljeno 11.9.2019 na mrežnoj stranici:

[Biljeske uz financijske izvjestaje 2018 MB01105558%20\(1\).pdf](#)

Iz navedene tablice vidljivo je kako je poduzeće u 2017. godini ostvarilo ukupnih prihoda u iznosu od 5.693.482 kune. Ostvareni su poslovni prihodi u iznosu od 5.685.128 kuna što čini 99,8% strukture ukupnih prihoda dok je financijskih prihoda ostvareno u iznosu od 8.354 i čini 0,2% ukupnih prihoda. U 2018. godini poduzeće je poslovalo lošije nego u 2017. i ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 5.181.680 kuna. U 2017. godini poduzeće je u strukturi prihoda ostvarilo 5.169.378 kuna poslovnih prihoda koje također čine 99,8% ukupne strukture i 12.302 kuna financijskih prihoda što čini 0,2% ukupnih prihoda.

Usporedba poslovnih prihoda ostvarenih u 2018. godini u iznosu od 5.169.378 kuna s poslovnim prihodima ostvarenim u 2017. godini koji je iznosio 5.685.128 kuna pokazuje smanjenje od 9,8%, a to smanjenje je rezultat pada prodaje u maloprodaji.

Poslovne prihode čine:

1) Prihodi od prodaje	5.050.777
2) Ostali poslovni prihodi	118.601

Poslovni prihodi odnose se najvećim dijelom na prihode od prodaje u zemlji. Prihodi od prodaje priznaju se prema uvjetima iz točke 24 HSFI-a 15, a to znači kada je poduzeće prenijelo na kupca značajne rizike i koristi od vlasništva od proizvoda; kada poduzeće ne zadržava stalno sudjelovanje u upravljanju niti kontrolu nad proizvodima, kada se iznos

prihoda može pouzdano izmjeriti, kada postoji vjerojatnost naplate i kada se troškovi koji su nastali ili su nastali u odnosu na transakciju mogu pouzdano izmjeriti.

Financijske prihode čine:

1) Prihodi od redovitih kamata	68
2) Prihodi od tečajnih razlika	12.234

Prihodi od tečajnih razlika temeljem poslovanja sa inozemstvom čine najveći udio u financijskim prihodima dok prihodi od zatezних kamata imaju zanemarivi iznos.

5.3.2. Godišnje kretanje rashoda

Struktura rashoda za 2017. i 2018. godinu prikazani su u tablici 6.

Tablica 6.

Prikaz ostvarenih rashoda u razdoblju 2017. i 2018. godine

OPIS	2017.	Udio u %	2018.	Udio u %
	IZNOS		IZNOS	
POSLOVNI RASHODI	4.900.926	99,8	4.953.155	99,8
FINANCIJSKI RASHODI	19.389	0,2	12.989	0,2
UKUPNO	4.920.315	100	4.966.144	100

Izvor: : Izrada autora na temelju preuzetih podataka sa službenih stranica FINA Javna objava. Pristupljeno 10.09.2019. na mrežnoj stranici:

[Biljeske uz financijske izvjestaje 2018 MB01105558%20\(1\).pdf](#)

Tijekom 2017. godine poduzeće je ostvarilo ukupne rashode od 4.920.315 kuna, od toga su poslovni rashodi iznosili 4.900.926 kuna što u strukturi rashoda iznosi 99,8% dok su financijski rashodi iznosili 19.389 kuna te predstavlja 0,2% u strukturi ukupnih rashoda. U 2018. godini poduzeće je ostvarilo više ukupnih rashoda nego u prijašnjoj godini u iznosu od 4.966.144 kune. Od tog iznosa poslovnih rashoda bilo je 4.953.155 kuna odnosno 99,8% ukupnih rashoda, financijski rashodi iznosili su 12.989 kuna i predstavljaju 0,2% ukupnih rashoda poduzeća.

Usporedba poslovnih rashoda ostvarenih u 2018. godini u iznosu od 4.953.155 kn s poslovnim rashodima ostvarenim u prethodnoj 2017. godini u iznosu 4.900.926 kn ukazuju na povećanje od 1,07%

Poslovne rashode čine:

1) Materijalni troškovi	3.716.271
2) Troškovi osoblja	438.639
3) Amortizacija	121.826
4) Ostali poslovni rashodi	676.419

Poslovne rashode čine najvećim dijelom materijalni troškovi – troškovi sirovina i materijala, troškovi prodane robe i ostali vanjski troškovi. Financijski rashodi odnose na obračunate kamate plaćene dobavljačima i negativne tečajne razlike iz nabava i nastale u stanjima deviznih računa.

5.4. Obračun rezultata poslovanja poduzeća Mikropromet d.o.o.

Račun dobiti i gubitka u poduzeću Mikropromet d.o.o. sastavlja se na temelju računa glavne knjige na kojima se evidentiraju različite vrste prihoda i rashoda. Pri sastavljanju računa dobiti i gubitka valja voditi računa da rashodi imaju dugovni, a prihodi potražni promet. Poduzeće Mikropromet d.o.o. kod sastavljanja računa dobiti i gubitka koristi se metodom ukupnih troškova na način da se prihodima sučeljavaju rashodi nastali u istom obračunskom razdoblju.

Slika 9. Račun dobiti i gubitka poduzeća Mikropromet d.o.o. za 2017. i 2018. godinu

Osnovni podaci o poslovnom subjektu	
OIB/Matični broj:	65657961246 / 01105558
Tvrtka:	MIKROPROMET, d. o. o.
Adresa:	Sjeverna vezna cesta 16, 35000 SLAVONSKI BROD
Datum predaje:	29.04.2019.

iznosi u kunama

Račun dobiti i gubitka za poduzetnike			
Za razdoblje: 01.01.2018. - 31.12.2018.			
Naziv pozicije	Rbr. bilješke	Prethodna godina	Tekuća godina
I. POSLOVNI PRIHODI		5.685.128	5.169.378
II. POSLOVNI RASHODI		4.900.926	4.953.155
III. FINANCIJSKI PRIHODI		8.354	12.302
IV. FINANCIJSKI RASHODI		19.389	12.989
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		-	-
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		-	-
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM		-	-
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA		-	-
IX. UKUPNI PRIHODI		5.693.482	5.181.680
X. UKUPNI RASHODI		4.920.315	4.966.144
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		773.167	215.536
XII. POREZ NA DOBIT		150.183	59.762
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA		622.984	155.774

Izvor: (<http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>)[pristupljeno 11.9.2019.]

Slika 9. prikazuje račun dobiti i gubitka navedenog poduzeća. Poduzeće je u 2017. godini ostvarilo poslovnih prihoda u iznosu od 5.685.128 te financijskih prihoda u iznosu od 8.354. Tijekom 2017. poslovni rashodi poduzeća iznosili su 4.900.926 kuna, a financijski rashodi su iznosili 19.389 kuna. U 2018. godini poduzeće je ostvarilo manje poslovne prihode u iznosu od 5.169.378 kuna, no veće financijske prihode u iznosu od 12.302 kuna. Zbrajanjem poslovnih i financijskih prihoda dobivaju se ukupni prihodi, dok zbrojem poslovnih i financijskih rashoda dobivaju se ukupni rashodi. Vidljivo je kako su ukupni prihodi za 2017. godinu iznosili 5.693.482 kune, dok su rashodi za istu godinu iznosili 4.920.315 kuna. Kada se ukupni prihodi i rashodi stave u omjer dobije se rezultat od 773.167 kuna na koji se obračunava porez na dobit koji iznosi 150.183 kune. Nakon oduzimanja stavki dobiti prije oporezivanja i poreza na dobit utvrđuje se kako je poduzeće u 2017. godini ostvarilo dobit od 622.984 kune. Isti princip vrijedi i za 2018. godinu u kojoj je poduzeće ostvarilo dobit od 155.774 kune.

Nakon obračuna računa dobiti i gubitka poduzeće donosi odluku o uporabi dobitka poslovne godine. Članovi društva su odlučili o raspodjeli dobiti nakon oporezivanja za 2018. godinu u iznosu od 155.774,65 kn, na slijedeći način:

1. Za pokriće gubitka iz prethodnih godina	0,00 kn
2. Zadržana dobit	155.774,65 kn
3. Ostale rezerve	0,00 kn
4. Isplate vlasnicima udjela (prema omjeru uplaćenih temeljnih uloga	0,00 kn

Raspodjela dobiti iskazuje se u knjigovodstvu prema utvrđenoj odluci o raspodjeli dobiti. Prema redoslijedu namjene pri raspodjeli neto dobiti prvo se pokriva preneseni gubitak (poduzeće nema iskazanih nepokrivenih gubitaka), te se raspoređuje prvo za zakonske rezerve, zatim za statutarne i ostale rezerve, za dividende odnosno udjele u dobiti i ostatak za zadržanu dobit.

6. Zaključak

U završnome je radu obrađena je tema prihoda i rashoda, obračun rezultata poslovanja te njihov utjecaj na poslovanje poduzeća. Također obrađene su temeljne računovodstvene politike te temeljni financijski izvještaj odnosno račun dobiti i gubitka. Dobit ili gubitak razdoblja prikazuje kako je poduzeće poslovalo u određenom periodu. Razlikom prihoda i rashoda dobije se poslovni rezultat, a ukoliko poduzeće ostvaruje dobiti na taj iznos obračunava porez na dobit od 12% ukoliko su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 3.000.000,00 kuna, ili 18% ukoliko su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi jednaki ili veći od 3.000.000,00 kuna.

Analiza strukture i dinamike prihoda i rashoda prikazana je na primjeru poslovanja odabranog poduzeća Mikropromet d.o.o.. Vidljivo je da je poduzeće Mikropromet d.o.o. poduzeće koje se bavi trgovinom na malo a, osnovna djelatnost poduzeća je uvoz, izvoz te prodaja keramičkih pločica te sanitarija. Poduzeće ima jasno definirane ciljeve: postati tržišni lider u domeni opremanja interijera, kontinuirano unaprjeđivati kvalitetu pruženih usluga, povećavati broj klijenata te povećanje ukupnog broja zaposlenih. Ipak, kao jedan od glavnih ciljeva poduzeća je kontinuirani porast ukupnog prihoda, koje prati smanjenje troškova u odnosu na prethodna razdoblja, drugim riječima ostvarivanje pozitivnog financijskog rezultata odnosno dobiti. Uprava poduzeća odgovorna je za pripremu financijskih izvještaja za poslovnu godinu te se oni pripremaju u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja. Ukoliko poduzeće posluje uspješno privlači nove dobavljače, kupce te investitore te iz godine u godinu može proširivati svoje poslovanje. Promatrano poduzeće Mikropromet d.o.o. spada u skupinu malih poduzeća te s obzirom na svoj radni kapacitet posluje pozitivno.

U 2017. godini poduzeće je poslovalo uspješnije nego u 2018. godini što govori podatak o iznosu ukupnih prihoda u 2017. godini od 5.693.482 kuna dok je u 2018. godini taj iznosio bio 5.181.680 kuna. Kako je došlo do smanjenja prihoda s druge strane došlo je do povećanja rashoda od 1,07% s time da su u 2017. godini rashodi iznosili 4.900.926 kuna ,a u 2018. 4.953.155 kuna. Iz računa dobiti i gubitka može se iščitati kako je poduzeće poslovalo uspješnije u 2017. godini nego u 2018., što to pokazuje značajan pad dobiti nakon poreza koja je u 2017. godini iznosila 622.984 kuna u odnosu na 2018. godinu u kojoj je ostvarena dobit od 155.774 kune.

Literatura

1) Knjige

1. Belak, V. (2006.) *Profesionalno računovodstvo*. Zagreb: BELAK EXCELLENS D.O.O.
2. Dečma, N. i Barišić, I. (2016.) *Računovodstvo I, priručnik za vježbe*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
3. Gulin, D., Dražić Lutilsky, I., Mamić Sačer, I., Tadijančević, S., Tušek, B., Vašiček, V., Žager Lajoš, K. (2010.) *Računovodstvo*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
4. Mamić Sačer, I., Žager, K., Žager, L., Ježovita, A., i Sever Mališ, S. (2017.) *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
5. Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L. (2007.) *Osnove računovodstva*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
6. Žager, L., Mamić Sačer, I., Tušek, B., Žager, K., Sever Mališ, S. (2016.) *Računovodstvo I*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

2) Časopisi

1. Baica, Z. (2011.) Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške (primjena HSFI-a 3). *Računovodstvo*, (11): 36-41.
2. Bakran, D., Hladika, M., Gulin, D., i Miličić, I. (2015.) Sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja. *Računovodstvo i financije za 2015.*, (1): 5-20.
3. Nikić, J. (2017.) Utvrđivanje i raspodjela rezultata poslovanja za 2016. godinu kod neprofitnih organizacija. *Riznica*, (2): 10-16.
4. Štahan, M. i Slovinac, I. (2018.) Sastavljanje računa dobiti i gubitka za 2018. *Financije i računovodstvo*, (1)19: 61-83.

3) Internet izvori

1. Perčević, H. (2018.) Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja. *Ekonomski fakultet u Zagrebu*. Preuzeto na mrežnoj stranici EFZG UNIZG: <http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvještaji.pdf>
2. E- učenje Fakulteta ekonomije i turizma u Puli. (2016.) Preuzeto na mrežnoj stranici: http://e-ucenje.oet.unipu.hr/file.php/401/RAZRED_8_-_Obracun_rezultata_poslovanja_2017.pdf
3. FINA. (2018.) Preuzeto na mrežnoj stranici Fina Javna objava: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>

8. Popis tablica

Tablica 1. Prikaz prihoda i rashoda po djelatnostima	7
Tablica 2. Izrada autora račun dobiti i gubitka	17
Tablica 3. Prikaz klasifikacije po vrstama rashoda	20
Tablica 4. Prikaz klasifikacije po funkcijama rashoda	22
Tablica 5. Izrada autora ostvareni prihodi	27
Tablica 6. Izrada autora ostvareni rashodi	28

9. Popis slika

Slika 1. Nastanak prihoda i rashoda	8
Slika 2. Primjer dobiti poduzeća	9
Slika 3. Primjer gubitka poduzeća	10
Slika 4. Primjer obračuna proizvodnje	12
Slika 5. Obračun rezultata proizvodnog poduzeća	13
Slika 6. Obračun rezultata poduzeća djelatnosti trgovina	14
Slika 7. Obračun prihoda i rashoda	15
Slika 8. Utvrđivanje i iskazivanje računovodstvenog rezultata poslovanja	16
Slika 9. Račun dobiti i gubitka poduzeća "Mikropromet d.o.o."	30

SAŽETAK

U ovome završnom radu prikazani su računovodstveni postupci praćenja prihoda i rashoda te analiza obračuna prihoda i rashoda. Sučeljavanjem prihoda i rashoda dolazimo do zaključka posluje li poduzeće s dobitkom ili gubitkom. Prilikom sastavljanja financijskih izvještaja poduzeće prikazuje svoju „sliku“ poslovanja koja će poslužiti subjektima u daljnjim poslovnim postupcima. Račun dobiti i gubitka glavni je financijski izvještaj iz kojeg se iščitavaju glavni podatci potrebni za analizu poslovanja poduzeća. Obrađena teorijska poglavlja prikazana su i analizirana na primjeru poslovanja poduzeća „Mikropromet d.o.o.“ promatrana u dva razdoblja u 2017. i 2018. godini poslovanja. U završnom dijelu prikazana je analiza strukture prihoda i rashoda i analiza uspješnosti poslovanja poduzeća „Mikropromet d.o.o.“

Ključne riječi: prihodi, rashodi, analiza, poduzeće,

ABSTRACT

In this final paper, accounting procedures show revenue and expenditure in accounting, and analysis of calculation of income and expenses. By confrontation of revenues and expenses, we come to the conclusion that you are operating a profit or loss business. When preparing the financial statements, companies will present their "picture" of the business, which will serve the entities in further business processes. Profit and loss account is the main financial statement from which the main data necessary for the analysis of the business of the company are read. The theoretical chapters discussed are presented and analyzed on the appropriate jobs of "Mikropromet d.o.o." observed in two periods in 2017 and 2018. The last section presents the analysis of income and expenses and the analysis of business performance of "Mikropromet d.o.o".

Key words: income, expenses, analysis, company